

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 23 grudnia 2011 r.

DOLiS/DEC-1086/11

dot. DOLiS-440-431/11/GP/I

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 3 i 5 oraz art. 31 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie wniosku Pana X , dotyczącego przywrócenia stanu zgodnego z prawem przez nakazanie Spółce i działającej na jej zlecenie Firmie windykacyjnej usunięcia jego danych osobowych,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Pana X (dalej – Skarżący), dotyczący przywrócenia stanu zgodnego z prawem przez nakazanie Spółce i działającej na jej zlecenie Firmie windykacyjnej usunięcia jego danych osobowych. Skarżący w treści skargi oraz pisma ją precyzującego z dnia 14 czerwca 2011 r. wskazał, że od osoby trzeciej kupił pojazd, który był ubezpieczony w Spółce do dnia 3 stycznia 2011 r. Zawarł następnie umowę ubezpieczenia z innym ubezpieczycielem, a mimo to dotychczasowy wystosował do niego pismo, w którego treści domagał się uiszczenia przez Skarżącego należnej składki ubezpieczeniowej. Skarżący poinformował, że kontaktował się ze Spółką w celu wyjaśnienia przedmiotowej sytuacji. Zarzucił Spółce, iż cyt.: „(...) stosując działania noszące wszelkie cechy nękania – podjęła wobec mnie kroki mające na celu wyłudzenia ode mnie wspomnianej kwoty (...)”. Skarżący wniósł o zakazanie Spółce przekazywania jego danych osobowych innym firmom, w tym windykacyjnym.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (dalej – GIODO) ustalił, co następuje.

1. W dniu 8 kwietnia 2008 r. Spółka zawarła umowę o świadczenie obsługi wierzytelności z firmą windykacyjną udzielając jej dodatkowo pełnomocnictwa w szczególności w zakresie: a) kierowania do dłużnika w imieniu Spółki (wierzyciela) wezwań do zapłaty z informacją o możliwości skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego i egzekucyjnego, jak również informacji o możliwości dopisania danych do Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A. z siedzibą we Wrocławiu; b) zawierania w imieniu i na rzecz Spółki ugód z dłużnikiem.
2. W dniu 10 grudnia 2010 r. Skarżący zawarł z osobą trzecią umowę sprzedaży pojazdu. Przedmiotowy pojazd jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w Spółce do dnia 3 stycznia 2012 r.
3. W dniu 4 stycznia 2011 r. Skarżący zawarł umowę ubezpieczenia dotyczącą zakupionego pojazdu z inną niż Spółka firmą ubezpieczeniową.
4. W dniu 19 marca 2011 r. zbywca pojazdu poinformował Spółkę o sprzedaży pojazdu na rzecz Skarżącego.
5. Pismem z dnia 22 marca 2011 r. Spółka poinformowała Skarżącego, powołując się na przepis art. 31 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) – dalej: ustawa OC, o konieczności ponownego wyliczenia należnej składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej za okres przypadający po zbyciu pojazdu. Spółka wskazała jednocześnie, iż nie otrzymała w ustawowym terminie 30 dni od daty nabycia pojazdu wypowiedzenia obowiązującej umowy ubezpieczenia.
6. Pismem z dnia 16 kwietnia 2011 r. Skarżący wystąpił do Spółki z żądaniem usunięcia jego danych osobowych, które zostało uznane przez Spółkę za bezprzedmiotowe z uwagi na istnienie umowy, której stroną jest Skarżący.
7. W dniu 16 kwietnia 2011 r. Skarżący otrzymał wiadomość sms ponaglącą go do zapłaty należności na rzecz Spółki (składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej); w dniu 2 maja 2011 r. Skarżący za pośrednictwem zwykłej poczty otrzymał pismo Spółki, w którym ta ostatnia domaga się uregulowania ww. zaległości pod rygorem przekazania sprawy firmie windykacyjnej oraz wpisaniem danych osobowych Skarżącego w zakresie jego imienia i nazwiska do Krajowego Rejestru Dłużników; w dniu 10 lipca 2011 r. Skarżący otrzymał od Firmy windykacyjnej wiadomość sms ponaglącą go do zapłaty składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej na rzecz Spółki.

W tym stanie faktycznym, po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego, GIODO zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności wymaga podkreślenia, iż przedmiotem analizy GIODO uczynił fakt przetwarzania danych Skarżącego przez Spółkę oraz zbadanie legalności tego procesu pod kątem wypełnienia przesłanek z art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) – dalej: ustawa. Nie jest bowiem możliwa ingerencja organu do spraw ochrony danych osobowych w treść umowy łączącej strony, a w szczególności poza kompetencjami GIODO pozostaje określenie, czy dany podmiot (w niniejszej sprawie Skarżący) jest stroną przedmiotowej umowy. Tego typu ocena może nastąpić bowiem jedynie przez odpowiednio do tego umocowaną instytucję jaką jest sąd powszechny. Należy w tym miejscu wskazać wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2010 r. (I OSK 1453/2009), w którym sąd, analizując treść art. 12 ustawy stwierdził cyt.: „(...) [p]owołany wyżej przepis w żaden sposób nie uprawnia GIODO do ingerowania w określone ustawowo kompetencje innych organów, wkraczania w prowadzone w zakresie ich właściwości postępowania i dokonywania merytorycznej oceny poszczególnych czynności wykonywanych w ramach tych postępowań (...)” (zob. podobny wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 lutego 2009 r., I OSK 544/2008).

Zgodnie z powołaną wyżej regulacją art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych, 2) jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, 3) jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, iż dane osobowe Skarżącego są przetwarzane na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy.

W przedmiotowej sprawie na Skarżącym ciążyą prawa i obowiązki zbywcy pojazdu wynikające z umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Należy bowiem wskazać, że zgodnie z art. 31 § 1 ustawy OC w razie zbycia pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na nabywcę pojazdu przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że nabywca wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego. W przypadku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu nabycia pojazdu mechanicznego. Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio.

Wskazana umowa obowiązywała do dnia 3 stycznia 2011 r., a następnie w związku z brakiem jej wypowiedzenia przez Skarżącego, została z mocy prawa zawarta na kolejne 12 miesięcy (do dnia 3 stycznia 2012 r.). Stosownie bowiem do treści art. 28 ust. 1 ustawy OC, jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na

piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2. W myśl natomiast ust. 2 powołanego przepisu zawarcie następnej umowy nie następuje, pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli: 1) nie została opłacona w całości określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy lub w przypadku cofnięcia zakładowi ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych albo 2) w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego, w przypadku, o którym mowa w art. 98 ust. 2 ustawy OC.

Należy również zaznaczyć, że stosownie do treści art. 32 ust. 2 ustawy OC w razie niewypowiedzenia przez nabywcę pojazdu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w terminie określonym w ust. 1, zakład ubezpieczeń może dokonać ponownej kalkulacji należnej składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, poczynając od dnia zbycia pojazdu, z uwzględnieniem zniżek przysługujących nabywcy oraz zwyżek go obciążających, w ramach obowiązującej taryfy składek. W przypadku gdy nabywca pojazdu złoży wniosek o dokonanie ponownej kalkulacji należnej składki, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do jej dokonania.

Z powyższego wynika, iż brak działania ze strony Skarżącego jako nabywcy pojazdu skutkuje tym, że zawarta przez poprzedniego posiadacza pojazdu umowa ubezpieczenia pozostaje w mocy pomiędzy nabywcą tego pojazdu a Spółką, która ponadto jest uprawniona do dokonania ponownej kalkulacji składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej. Należy także zauważyć, że nie ma znaczenia dla istnienia umowy ubezpieczenia pomiędzy Skarżącym a Spółką fakt zawiadomienia tej ostatniej przez zbywcę pojazdu o jego sprzedaży, tym bardziej, że – jak wynika z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego – tego typu zawiadomienie zostało dokonane przez zbywcę dopiero w dniu 19 marca 2011 r. (ponad 3 miesiące po zbyciu pojazdu).

Wobec powyższego należy stwierdzić, że dane osobowe Skarżącego są przetwarzane przez Spółkę na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy, zgodnie z którym przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą.

Mając z kolei na względzie relację pomiędzy Spółką i Firmą windykacyjną, należy wskazać, że art. 7 pkt 4 ustawy definiuje administratora danych osobowych jako organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych. Ustawa reguluje również status podmiotów innych niż administrator danych, które mogą przetwarzać dane osobowe. Jakkolwiek bowiem administrator danych może przetwarzać dane samodzielnie, art. 31 ustawy upoważnia go również do powierzenia, w drodze zawartej w formie pisemnej umowy (w tym wypadku ww. umowy z dnia 8 kwietnia 2008 r. o świadczenie obsługi wierzytelności), przetwarzania tych danych innemu podmiotowi. W przypadku zatem, gdy administrator skorzysta z upoważnienia wynikającego z brzmienia powołanego przepisu, dochodzi do zlecenia „na zewnątrz” przetwarzania danych. Podmiot, któremu administrator powierzył

przetwarzanie danych (procesor), może je jednak przetwarzać wyłącznie w przewidzianym umową zakresie i w określonym w umowie celu (art. 31 ust. 2 ustawy). Procesor jest ponadto obowiązany przed rozpoczęciem przetwarzania danych podjąć środki zabezpieczające zbiór danych, o których mowa w art. 36-39 ustawy, oraz spełnić wymagania określone w przepisach, o których mowa w art. 39a ustawy. W zakresie przestrzegania tych przepisów wskazany podmiot ponosi odpowiedzialność jak administrator danych (art. 31 ust. 3 ustawy). Zgodnie z art. 31 ust. 5 ustawy natomiast, do kontroli zgodności przetwarzania danych przez podmiot, któremu zostały powierzone dane, z przepisami o ochronie danych osobowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 14-19 ustawy.

Ponadto należy zaznaczyć, że powierzenie przetwarzania danych dokonane przez administratora na podstawie umowy powierzenia, o której mowa w art. 31 ustawy nie wymaga uzyskania zgody osoby, której dane dotyczą.

Dane osobowe Skarżącego zostały powierzone do przetwarzania Firmie windykacyjnej na podstawie umowy, o której mowa w art. 31 ustawy. Przedmiotem umowy jest dochodzenie przez Firmę windykacyjną w imieniu i na rzecz Spółki wymagalnych wierzytelności przysługujących Spółce z tytułu należnych składek z umowy ubezpieczenia OC. Wskazana umowa przewiduje, iż Firma windykacyjna przetwarza powierzone dane osobowe Skarżącego wyłącznie w celu uzyskania od niego jako dłużnika Spółki zapłaty należności na warunkach i w granicach określonych ww. umową.

Należy podkreślić, że w kontekście przepisów ustawy takie działania Spółki oraz Firmy windykacyjnej są prawnie dopuszczalne. Ustawa zezwala bowiem administratorowi danych (Spółce) na powierzenie innemu podmiotowi, w drodze umowy zawartej na piśmie, danych do przetwarzania (art. 31 ust. 1 ustawy), zastrzegając jedynie, że podmiot, któremu je powierzono może przetwarzać dane wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w umowie (art. 31 ust. 1 i 2 ustawy). W ocenie GODO łącząca Spółkę i Firmę windykacyjną umowa z dnia 8 kwietnia 2008 r. o świadczenie obsługi wierzytelności zarówno z uwagi na jej formę (pisemna), jak i treść (określenie w jej §1 ust. 1 i 2 *in principio* celu, dla realizacji którego będą przetwarzane powierzone dane, tj. dochodzenie przez zleceniobiorcę [Firmę windykacyjną] wymagalnych wierzytelności przysługujących zleceniodawcy [Spółce] z tytułu należnych składek z polis OC) odpowiada wymogom określonym w art. 31 ustawy.

Szczególne podkreślenia wymaga natomiast fakt, że na podstawie pkt II ust. 3 pkt d zasad przetwarzania danych osobowych przez zleceniobiorcę (Firmę windykacyjną), stanowiących załącznik nr 4 do ww. umowy Firma windykacyjna uprawniona została do przetwarzania danych w celu podjęcia w stosunku do dłużników danego typu czynności windykacyjnych (w formie np.: kontaktu listownego, telefonicznego, osobistego lub innego uznanego przez zleceniobiorcę [Firmę windykacyjną] za celowy).

Jednocześnie wskazuję, iż udostępnienie danych osobowych podmiotowi trudniącemu się windykacją należności na gruncie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych znajduje podstawę prawną w przepisie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, zgodnie z którym przetwarzanie danych osobowych, w tym ich udostępnianie, jest dopuszczalne, jeśli jest niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Z uwagi na to, że – stosownie

do treści art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy – za prawnie usprawiedliwiony cel uważa się dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej przez administratora danych działalności gospodarczej, przetwarzanie danych w takim przypadku jest procesem legalnym i nie stanowi nieuprawnionego udostępnienia danych przez ich administratora innemu podmiotowi. Zasadność powyższego stanowiska potwierdza również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej – NSA) z dnia 6 czerwca 2005 r. (sygn. akt I OPS 2/05) orzekającego w składzie 7 sędziów, w którego treści NSA wskazał, iż za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy już sama ustawa uznaje dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy).

Konkludując, proces przetwarzania danych osobowych Skarżącego jest legalny. Przedmiotowe dane są bowiem przetwarzane na podstawie przesłanek dopuszczalności przetwarzania zawartych w art. 23 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy. Działania Spółki oraz Firmy windykacyjnej znajdują podstawę prawną w obowiązujących przepisach prawa, dotyczących ochrony danych osobowych. Z uwagi na powyższe nie można zgodzić się z zarzutami Skarżącego, iż wskazane wyżej podmioty stosują działania noszące wszelkie cechy nękania, a podjęte kroki w celu wyegzekwowania należności mają na celu wyłudzenie od Skarżącego kwoty długu. Jednocześnie, biorąc pod uwagę brak stanu naruszenia procesu przetwarzania danych osobowych Skarżącego za niecelowe należy uznać wydanie decyzji nakazującej jego przywrócenie, a w szczególności nieudostępnienie przedmiotowych danych innym firmom, w tym windykacyjnym.

W tym stanie faktycznym i prawnym GODO rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy w zw. z art. 127 Kpa, stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do GODO wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).